



Verkondiging Maartenskerk

4 november 2018, Oogst-Maaltijddienst

Mattheüs 20, 1-16

Teun kruijswijk Jansen

I

‘Wie niet werkt zal ook niet eten’, zegt het gezegde, en daarmee ontstaat een diepe scheiding tussen wie werken en wie niet werken.

Tussen mensen die meer verdienen dan ze verdienen, en mensen die *minder* verdienen dan ze verdienen.

Van de week werd over de aardappel- en uienoogst van dit jaar bericht: in dit droge jaar voor sommige boeren rampzalig... zo hard gewerkt voor een schijntje! De toekomst staat dan op het spel. Oogsten is nooit vanzelfsprekend. Niet in de landbouw, niet in welk mensenleven dan ook.

Wie mag delen in de oogst?

Het maakt in ons dorp, in ons land, in onze wereld wel degelijk uit in welke wieg je geboren bent.

'Verdiene' is dus dubbelzinnig: het slaat op je inkomen, maar heeft ook de betekenis van: wat iemand eigenlijk toekomt, zij is haar gewicht in goud waard, niet in geld uit te drukken.

Voor veel mensen is het onmogelijk te werken zoals de samenleving dat op dit moment vraagt of wat zij van zichzelf vragen, en dan is 'wie niet werkt zal ook niet eten' een hele harde.

Het Bijbelse denken en spreken gaat van het omgekeerde uit: je ontvangt niet wat je verdient, maar wat je nodig hebt.

II

Jezus draait in deze gelijkenis onze verhoudingen om.

Er is een wijnbouwer die zijn oogst wil binnenhalen en dat moet vandaag gebeuren. Vanavond gaat het regenen, stormen, hagelen.. al heel vroeg loopt hij het plein op waar de dagloners, de zzp'ers staan... Een moeilijk bestaan hebben ze: slaven krijgen nog onderdak, te eten en geld.

Zij moeten maar afwachten of iemand je nodig heeft.

Er wordt met een aantal een dagloon afgesproken.

Eén zilverstuk, prima. De dag is lang, het werk is meer dan ze aan kunnen. De oogst is te groot!

Nog meer arbeiders worden binnen gehaald.

En tegen de avond, het wordt al grauw, worden de laatsten opgeroepen.

Wie waren dat eigenlijk? De ouderen, de zieken, of zij die zich verslapen hadden met een kater?

Of waren 's ochtends alle goede dagloners al gevraagd, en de arbeidsongeschikten, of die met die vreemde taal maar over geslagen?

Je komt het niet aan de weet.

Wel dat degenen die 's ochtends vroeg aan de slag gingen wisten wat ze deden. Ze slaan zichzelf hoger aan dan de laatst aangekomenen.

Dan zien zij toe hoe er uitbetaald wordt: de laatsten krijgen een zilverstuk. Die van later op de dag idem dito.

En zij, de harde werkers met blaren op de handen en moe tot in hun botten: ook een zilverstuk.

Protest... logisch.. dit lijkt onrechtvaardig!

Dan zegt de wijngaardenier: *voor welke prijs heb ik jullie aangenomen? Eén zilverstuk? ..nou die heb je toch gekregen? En wat de anderen betreft: dat is toch aan mij? Of ik goed wil doen en goed wil zijn?*

Vanuit je eigen perspectief is het onrechtvaardig.

Als je kijkt naar wat jij gedaan hebt, en waar een ander nauwelijks iets voor heeft hoeven doen, dan voel je je niet

gezien en tekortgedaan.

En als je zo blijft kijken... dan reken je je ondertussen arm,
en je tekort en gemis hoopt zich op in de schuur van gebrek.

III

Als we blijven rekenen vanuit wat we tekort komen, lopen we
vast. In ons leven, in deze gelijkenis.

Als je vast blijft houden aan: waar heb ik het allemaal voor
gedaan? Ik heb toch recht op...! Wat is nou de zin van mijn
leven? Je komt daar niet uit.

God is in de gelijkenis niet een softe baas,
maar de hemelse Vader die om ieder mensenkind dat zich
naar hem keert, en zich in zijn stroom van goedheid en liefde
mee laat nemen, blij is.

Niet jij bent het middelpunt waar alles om draait.

Het gaat om de oogst. Die is groot en die moet binnen gehaald
worden. Vanavond gaat het feest al beginnen:

lofzang, gerechtigheid, troost, levensplezier, de eerste wijn.

Dat jij daaraan hebt bijgedragen! Die rijke oogst leert je afzien
van jezelf.

Als eenmaal is geoogst en de druiven zijn geperst,
weet niemand immers meer welke vruchten jij gedragen hebt!

Je ontvangt niet wat je verdient, maar wat je nodig hebt!

Stel dat Jezus geredeneerd had dat hij behandeld moest

worden naar wat hij gepresteerd had, dan zaten we hier vanmorgen niet. Dan was hij genadeloos afgerekend door zijn vijanden.

Maar Jezus wees eigenlijk altijd van zich af. Wat je voor de minsten doet heb je voor de Vader gedaan.

Vanmorgen vieren we dat zijn opoffering de wereld op z'n kop heeft gezet. Dat het op zelfbehoud gerichte rekenwerk geen echte toekomst heeft; dat schuld vergeven kan worden; zwakheid een kracht, en wij elke dag opnieuw mogen beginnen.

Dat we mogen vieren en delen dat we aan tafel krijgen wat we nodig hebben. Dit is het voorspel van het Rijk van God.

Dat wij bereid zijn daarop te wachten en ervoor te werken, omdat we door Christus heen daar naar toe mogen groeien. Om tot onze bestemming te komen: 'beeld van God' te worden, met vallen en opstaan, meer en meer.

Onderweg naar het Rijk dat komt.